

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57)

Er beteckning: Ju2025/01154

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län välkomnar betänkandet Polisiär beredskap i fred, kris och krig och ser positivt på utredningens bedömningar och förslag.

Länsstyrelsen har avgränsat sina ställningstaganden till de delar av betänkandet som Länsstyrelsen bedömt har påverkan på myndighetens verksamhet, och lämnar följande synpunkter.

Avsnitt 5.13 Alla polismän bör ha civil status

Länsstyrelsen instämmer i utredningens slutsats att övervägande skäl talar för att polisen ska ha civil status. Om svensk polis aktivt deltar i det väpnade försvaret föreligger risk för att motståndaren betraktar polisens personal överlag som kombattanter och polisens egendom som militära mål. Följden av detta kan bli att polisen och polisens egendom utsätts för anfall, att polisens civila verksamhet försvåras eller t.o.m. omöjliggörs och att allmänheten utsätts för onödig fara. Mot denna bakgrund, och då begreppet tillfällig kombattantstatus inte kan anses vara förenligt med folkrättens regler, anser Länsstyrelsen att den svenska polisen inte ska ha kombattantstatus i händelse av en väpnad konflikt.

Avsnitt 6.9.3 Säkerhetspolisen ska få besluta om att alternativa ledningsplatser tillfälligt ska vara skyddsobjekt

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att säkerhetspolisen ska ges rätt att besluta i frågor om tillfälliga skyddsobjekt för alternativa ledningsplatser och att beslutet inte avser längre tid än nittio dygn.

Avsnitt 6.9.5 Behov av helhetsbild och samordning

Civila skyddsvakter

Länsstyrelsen noterar att utredningen påtalar att statusen för civila skyddsvakter som förordnats med stöd av skyddslagen (2010:305) inte faller inom ramen för nu aktuellt utredningsuppdrag.

Länsstyrelsen vill dock understryka vikten av att denna fråga utreds vidare, för det fall att utredningens författningsförslag gällande polismäns folkrättsliga status ska realiseras. Bakgrunden till detta är att följden av de författningsförslag som nu läggs fram annars skulle bli att de civila skyddsvakterna har kvar sin kombattantstatus enligt totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12), medan poliser får civil status. Detta förefaller inkonsekvent.

Nuvarande hantering av civila skyddsobjekt och samhällsviktig verksamhet

Länsstyrelsen har idag inte uppdraget att genomföra uppföljning och tillsyn av civila skyddsobjekts skydds- och bevakningsplaner eller möjlighet att ställa krav på att en analys om skyddsvärden, utformning av skydd och nödvändig bevakning ska medfölja ansökan om skyddsobjekt.

Länsstyrelsen delar därför utredningens bedömning avseende nuvarande hantering av skyddsobjekt och samhällsviktig verksamhet.

Om önskan finns att tillsyn av civila skyddsobjekt ska genomföras är Länsstyrelsen en lämplig myndighet för det uppdraget.

Länsstyrelsen efterfrågar att kravet på en förteckning över de civila skyddsobjekten i länet tydliggörs i lagstiftning samt återspeglas i de regelverk som styr Länsstyrelsernas arbete.

Avsnitt 9.11 En ny lag om stärkt samverkan i gränskontrollverksamheter vid höjd beredskap

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om införandet av en ny lag och förordning om stärkt gränskontrollverksamhet vid höjd beredskap.

Avsnitt 9.11.3 Polismyndigheten ska vara samordningsansvarig myndighet

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att Polismyndigheten får rollen som samordningsansvarig myndighet för gränskontrollverksamheterna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med beredskapshandläggare David Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan Löwenadler Davidsson, avdelningschef Anna Olsson och rättschef/folkrättslig rådgivare Anna Adholmer medverkat.